

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Laurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

Paragaphus I. Vicarius Episcopi quis propriè sit, & quibus de cetero id
nomen competat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

TRACTATUS DE VICARIO GENERALI EPISCOPI. CAPUT PRIMUM.

De Vicarii nomine, definitione, variis speciebus, constitutione, qualitatibus,

PARAGRAPHUS. I.

Vicarius Episcopi quis propriè sit, & quibus de cetero id nomen competat?

Questio 1. Ubi nam in iure, & à quibus potissimum hæc materia de Vicario Generali Episcopi tractetur.

Respondeo ad primum; In iure exstat Titulus 28. l. 1. de officio Vicarii: verum ibi potissimum tractatur de Vicariis beneficialibus, nec non de Vicario Papæ est c. 5. Idem est Titulus 13. l. 1. in sexto: sed magis ibi de Vicario jurisdictionis, seu Episcopi.

2. Respondeo ad secundum. Tractare hanc materiam de Vicario Generali Episcopi Authores solent ad c. ult. de officio Vic. in 6. In specie verò tractavit illam speciali tractatu Jacob. Sbroz. Paris. de resignat. benefic. l. 7. q. 24. Lancelot. Institut. Juris Can. l. 1. tit. de officio Vic. Zechus de rep. ecclesiast. c. de Vicar. Episc. Leo. Thef. fori ecclesiast. p. 1. c. 10. Rebus. in prax. benef. tit. de Vicar. Episc. & Rubric. Vicariatus Apostol. Sanch. de matrim. l. 3. d. 29. Garc. de benef. p. 9. c. 8. Zerola. In prax. Episc. v. Vicar. Barbof. Juris Eccles. l. 1. c. 15. & in sum. decisio. Apostolic. v. Vicar. Aledan. compend. resolut. canonic. c. 43. & plures alii apud Garciam loc. cit. Ex recentioribus verò Lotter. de re benef. l. 1. q. 28. n. 124. & seq. & lib. eod. q. 16. n. 63. & seq. Pith. ad tit. de officio Vicar. sect. 2. per 9. §§. Pax Jord. l. 12. tit. 1. Ventriglia Tom. 2. annot. 14. per 2. §§.

Questio 2. Nomen Vicarij unde, & qui hoc nomine in iure veniant?

Respondeo ad primum, Vicarius dicitur à vice quam gerit, vel quæ alicujus muneri vel loco succedit. Sbroz. de officio Vicar. l. 1. q. 1. n. 2. citans Ciceronem in Verrem act. 6. ubi is: Succedam ego Vicarius muneri tuo. Et pro Roscio Amerino: Propterea, P. Leuen. Vicarius Episc.

quod quibus rebus ipsi interesse non possumus, in his vicaria fides amicorum supponitur. Unde

2. Respondeo ad secundum. Latissimè sumendo hoc nomen, veniunt sub eo, quotquot vices aliorum, in quorum locum sufficiuntur, gerunt. Azor. Institut. moral. l. 3. c. 6. q. 1. Sbroz. loc. cit. q. 2. n. 6. Aliquantò strictius hoc nomen usurpatur in Jure civili, & veniunt sub eo, quotquot in locum alterius Magistratus, absentis scilicet, mortui aut impediti, substituuntur ab iis, qui à lege hanc substituendi potestatem habent. Barbof. Juris Eccles. l. 3. c. 6. n. 1. In iure namque civili Magistratus & Judices Vicarios suos habere posse, quorum operâ utantur, patet ex tit. eod. de officio vicar. Strictius adhuc in Jure Canonico, ut dicantur Vicarii, qui legitimâ auctoritate constituti sunt, ut Episcopi alteriusve Prælati, Parochi, aut Clerici vices gerant in divinis mysteriis celebrandis, aut jurisdictione exercenda. Pith. ad tit. de officio vicar. num. 1. Siquidem in Jure Canonico rectè constitutum constat, ut Prælati & Rectores Ecclesiarum, qui quandoque variis negotiis occupati non omnibus, quæ officii ratio exigit, interesse, eaque per se præstare possunt, Vicarios sibi adificere valeant, quorum operâ in officiis sibi commissis uterentur, ne quid in his cum damno Ecclesiæ negligatur.

Questio 3. Qualiter Vicarius differat à vices gerente, locumtenente & delegato?

Respondeo ad primum, & secundum: qui ab ipso Prælato constituitur in loco Vicarii, dicitur vices gerens: qui verò ab ipso Vicario sibi ipsi substituitur, dicitur Locumtenens; cum Vicarius Vicarium sibi substituere non dicatur juxta c. Clericos. de officio vicar. Barbof. loc. cit. n. 4. & 5.

2. Respondeo ad tertium: Vicarius non nisi per ordinariam jurisdictionem, quam gerit, distinguitur à delegato. Sbroz. l. 1. q. 28. n. 7. & 8. ubi is ex Bartol. illum intelligi Vicarium, qui gerit in eodem loco vices Ordinarii, in quo ipse Ordinarius judicare solet; aliàs esse delegatum, & non Vicarium, etiamsi speciali titulo Vicarii crearetur. Pro quo etiam citat Marant. de ordin. judic. p. 4. dist. 3. §. princip. n. 8. Didac. de pract. quest. c. 4. n. 8.

A

Questio

Quaestio 4. Quot sint Vicariorum species in Jure Canonico?

1. **R**espondeo, variae ac diversae eorum species à juris interpretibus constitui solent. Sbroz. l. 1. q. 3. n. 1. Et primò quidem duæ sunt eorum species, dum quidam in divinis ministeriis, cura animarum, ac ijs, quæ ad internum forum conscientiae spectant, aliorum vices gerunt, vocanturque Vicarii in divinis. Huc spectant Vicarii beneficiales, & Ecclesiarum Parochialium, de quibus egi fuscè in *Foro Benef. p. 1. à q. 109.* Alii verò, qui in foro contentioso, seu externo jurisdictionem vice aliorum exercent; dicunturque Vicarii jurisdictionis. Pirrh. loc. cit. ex Abb. ad rubric. h. r.

2. Species illa Vicariorum jurisdictionis subdividitur bifariam, vel potius trifariam, dum eorum quidam constituuntur à lege seu canone; alij ab homine, seu factò hominis. Sbroz. loc. cit. num. 2. citans Mandol. ad reg. cancel. 1. 4. q. 6. n. 16. Pirrh. loc. cit. n. 25. Laym. ad c. 1. de off. Vicar. in 6. n. 1. Ita, ut, qui à Canone constituuntur, ab eodem propriam, & ordinariam jurisdictionem obtineant, diversam à jurisdictione principalis, cujus vices gerunt, quamvis ipsi subiectam, & subordinatam. Cujusmodi Vicarius juris, seu à jure constitutus respectu Episcopi est Archidiaconus, juxta c. 1. de off. Archid. Laym. Pirrh. LL. cit. Quid tamen minus aptè à Sbroz. loc. cit. à num. 3. reducuntur Summi Pontifices JESU Christi in terris Vicarii, utpotè quibus, non quidem à factò hominis puri, non tamen etiam tam à lege, quam voce & institutione Redemptoris nostri claves aeternae vitae, juraque terreni simul, & celestis imperii, ut inquit Sbroz. num. 3. commissa sunt. Minus quoque aptè Episcopi uti vices gerentes Apostolorum, alijque Sacerdotes Parochi, seu curati, uti vices gerentes discipulorum Domini, 3. Eorum verò, qui constituti ab homine, nimirum à Superiore Ordinario seu jurisdictionem ordinariam habente, in cujus locum substituantur, alij ita constituuntur, ut potestatem, seu jurisdictionem diversam à jurisdictione constituentis obtineant, etsi subordinatam, & ab eo dependentem. Quorum aliqui delegatam habent ad universitatem causarum; alij ordinariam. Tales quo ad jurisdictionem fori externi sunt Vicarii, seu Decani rurales, seu foranei, in certo tantum loco, seu districtu Dioecesis jurisdictione delegatam, & omninò dependentem ab Ordinario habentes, à quo pro ipsius arbitrio deponi possunt; quandoque tamen ordinariam quandam habent subordinatam Episcopo, dum nimirum constituuntur per electionem Capituli ruralis ab Episcopo ejusve Vicario generali confirmatam. Laym. ad c. 1. de off. Archiepisc. Tales verò quo ad jurisdictionem fori interni sunt Vicarii parochiarum, quorum item aliqui jurisdictionem, seu curam animarum ordinariam habent, intellige secundum exercitium, seu utilem, non directam, ut Laym. ad c. 1. de off. Vicar. in 6. alij jurisdictionem, seu partem jurisdictionis, delegatam, qui dici solent cooperatores Parochorum.

3. Alii denique eorum ita ab homine constituuntur; ut jurisdictionem non diversam, sed eandem habeant cum constituente, quamvis alio modo, nempe cum dependentia ab illo, cui substituti sunt in eodem tribunali, sive in eadem jurisdictione exercenda. Laym. Pirrh. loc. cit. qui licet, ut Laym. jurisdictionem ordinariam sibi concessam habent, nullum tamen in eo jus vel titulum obtinent, sed

veluti opera locata deserviunt, ideoque temporales sunt & amovibiles, & propriè dicuntur substituti in eadem jurisdictione. Tales sunt Vicarii Generales in Spiritualibus Episcoporum, qui vice eorum jurisdictionem ordinariam quasi Episcopalem, & non delegatam, ut bene probat Laym. loc. cit. in tota Dioecesi exercent.

Quaestio 5. Quae fuerit Vicariorum generalium Episcoporum olim nomenclatio, & quae origo?

1. **R**espondeo: Vicarii generales Episcoporum, qui & ut inquit Thomasin. in veteri & nova Ecclesiae disciplina de benef. p. 1. l. 2. c. 7. n. 1. depositam apud se Episcoporum auctoritatem habebant, & universales erant sacrae jurisdictionis administri, vel potius ii, qui in ruralibus Parochiis generalem Episcopi exercebant Vicariatum, Chorepiscoporum olim veniebant nomine, juxta illud Isidori in collectione ad explanandum ancyran canon. Vicarii Episcoporum, quos Graeci Chorepiscopos vocant.

2. Inter eos verò Vicarios arbitrarios, quos seligebant quandoque Episcopi, ut in eos Episcopalis sarcinae partem aliquam rejicerent, jam tum fuit Gregorius Nazianzenus, quem pater ejusdem nominis Episcopus Nazianzi vi facta eremo abduxit, & reluctantem adegit, ut regenda sibi Ecclesiae Coadjutor accederet. Testatur enim ipse, se Episcopum Nazianzi nunquam fuisse, sed Parentis solum veluti Vicarium & cooperatorem. Thomasin. loc. cit. num. 2. ex Baron. ad annum Christi 336. n. 10. 18. Sic divus Basilius ab Eusebio Caesareensi ascitus praestantissimi Vicarij speciem exhibuit, pro ut eum depingit Gregorius Nazianzenus in orat. 2. in laudem Basili. De quibus duobus Vicariis sic inquit Thomasin. loc. cit. n. 3. magna erat inter utrumque, hunc Caesarea, illum Nazianzi generalem Vicarium affinitas, magna virtutum cognatio; cum enim esset uterque tum voluntaria, tum contentiosa administer jurisdictionis, episcopalem curam & laborem in se suscipiebat omnium, honorem Episcopo referebat, &c. Erant autem D. Gregorius & Basilius presbyteri tantum; cum ad Vicarii generalis munus accesserunt. D. verò Chrysostomus, cum Diaconus solummodo esset, concredita ei Antiochenae Ecclesiae cura absente Episcopo Flaviano. Qui dein factus presbyter longe majore cum fructu, & flagrantiore zelo episcopalibus obeundis vicibus Episcopum levare coepit. Thomasin. n. 4. ex Baron. ad annum Christi 382. n. 48. & ad annum 386. n. 43.

3. Praeter tria haec Vicariorum Generalium in Oriente exempla absolutissima, in Ecclesia latina Vicarius D. Ambrosii fuit B. Simplicianus, ejusdem dein in Episcopatu successor, qui Romae factus presbyter à Damaso Mediolanum missus, ut inter prima Episcopatus exordia adesset Ambrosio. Thomasin. num. 5. Item Valerii Episcopi Hippo-nensis Vicarius fuit Div. Augustinus, eo tantum consilio ordinatus à Valerio presbytero, ut haberet, in quem vices suas & solitudinis magnam partem conferret, ut Possid. in vita Augusti. c. 4. 5. Baron. ad annum Christi 391. n. 22. apud Thomasin n. 6. D. Augustinum verò paulò ante obitum ascivisse sibi in Vicarium generalem Eraclium presbyterum, testatur Thomasin. n. 11. uti & Mamertum Vienne-nsem Episcopum Claudianum fratrem suum sibi adlegisse Vicarium generalem.

4. De cetero neque in decreto Gratiani, neque in Gregorianis seu antiquis Decretalibus ullum extat vestigium Vicariorum Generalium aut Officialium istiusmodi, quales modò ab Episcopis assumuntur

tur. In Decretalibus sunt quidem certi tituli de officio Archipresbyteri, de officio Archidiaconi (qui & ipsi sunt & vocantur Vicarii Episcoporum; quin & Archidiaconum esse Vicarium Episcopi generalem satis testatur Innocentius III. in c. ad hec. de officio Archidiaconi; dum de eo ait: & ipsius Episcopi Vicarius reperitur, omnem sollicitudinem & curam tam in Clericis quam in Ecclesiis eorum impendendo) non tamen veniunt in illis dicti Episcoporum Vicarii generales. Titulus etiam qui inscribitur de officio Vicarii, non agit, nisi, ut dictum q. 1. de iis Vicariis sive perpetuis, sive temporalibus, quos Parochi alique Beneficarii inferiores suis in Ecclesiis instituire possunt. In cap. sua nobis, agitur de Vicario, quem Papa creabat Romæ, cum ab ea aliquando abfuturus erat, quin & spiritali jurisdictione instruebat in Urbem universam; verum id solum attinet Romanum Præsulem, & eo tantum tempore, quo is Romam abest. In Concilio Lateranensi sub Innoc. III. c. quoniam. de officio Jud. ordinari. statutum quidem fuit, ut, si qua in urbe vel diocesi plures essent populi non una lingua, diversis moribus, aliis & aliis ecclesiasticis ritibus utentes, totidem ab Episcopo constituerentur Vicarii Generales, qui singulis adminicula salutis necessaria suppeditare possint; sed ea, ut inquit Thomasin. l. c. c. 8. n. 2. singularis erat species, ex qua in ferre etiam licet, aliis in more positum non fuisse, ut Vicarios generales Episcopi quique suos deligerent. Facit quoque in eodem decreto Innoc. 3. copiam Episcopo istiusmodi, ut alium sibi subjungeret Episcopum tanquam Vicarium generalem, qui diversis sermonis ritibusque populum regat. Sed & hæc rara ac singularis omnino est species, ut idem Thomasin. Item in eodem Concilio Patres hortati sunt Episcopos, ut, si non possent numeros omnes sui officii implere, adjuutores & cooperatores sibi accerterent. Sed & hinc rursus liquet, ne quidem id usitatum tunc fuisse, cum ad id admonendi erant Episcopi.

5. Erant tamen etiam tunc in nonnullis diocesis Vicarii generales Episcoporum, quemadmodum Gilduinum Abbatem S. Victoris apud Parisios fuisse Vicarium generalem Episcopi Parisiensis testatur Thomasin. l. c. n. 3. ex Histor. Universitat. Parisiensis. Tom. 2. pag. 131. Item Abbatem Monasterii canonicorum Præmonstratensium ex antiquo usu esse Vicarium Episcopi Virdunensis; sed ait Thomasin. ea tunc parum frequentia fuisse exempla; subditque perquam verisimile esse, increbrescentes Episcopos inter & Archidiaconos dissensiones eo remedio esse sedandas, ut Vicarii generales ab Episcopis crearentur, qui paulatim supra Archidiaconos assurgerent, eorumque in se transferrent jurisdictionem, eam videlicet, quam cum vice & delegatione arbitraria Episcoporum olim obtinuerant, constante dein titulo & officio explicuissent tanquam sibi propriam: eujus rationis momenta tanta fuere, ut titulus de officio Vicar. in 6. totus omnino sit in illustrandis Episcoporum Vicariis generalibus eorumque numeribus. Unde sæculo demum 13. universim invaluerit Vicarii, & deinceps viguere in omnibus Episcopatibus.

6. Porro unum eundemque tunc fuisse Officialem & Vicarium generalem; eo, quod necdum tunc forsitan tam accurate discernent jurisdictionem contentiosam à voluntaria, ostendit Thomasin. cit. c. 8. n. 8. de cetero de officialibus Episcoporum speciali capite, uimirum 9. agit Thomasin. quem vide.

7. Leuren. Vicarius Episc.

Questio 6. Num præter Vicarios Episcopales dentur quoque aliorum Prelatorum Vicarii?

1. Resp. Affirmative; nam primò datur Summi Pontificis in Urbe Vicarius, qui ibi velut Ordinarius est in sua Diocesi, & jurisdictione habet in Clericos. Sbroz. l. 1. q. 3. n. 19. citans Vantium de nullitat. ex defect. jurisdiction. n. 13. Mandol. ad regul. 14. q. 6. n. 5. Dantur item Vicarii Papæ generales per eum ad certam Ecclesiæ provinciam regendam destinati, per exequantur illa ibi, quæ sunt fori contentiosi. Sbroz. l. c. n. 20. citans Capram Reg. 92. n. 8. ac remittens ad Roman. conf. 59. Pavin. de potestat. Capitul. sed. Vac. p. 2. q. 10. in fine. ubi is de Vicariis quondam Ferrariæ, Pifauri, Arimini, aliarumque Civitatum Ecclesiæ. Item ad Ruin. conf. 148. n. 8. Alphons. Carmon. de incompatibilitate benef. c. 15. n. 1. p. 1. ubi illi de aliis Vicariis Apostolicis. Et inter hos Vicarios Papæ magnam auctoritatem habet vices gerens Apostolicus Avenionensis, qui est loco Auditoris Cameræ. Sbroz. cit. n. 20.

2. Secundò sunt Vicarii Cardinalium Legatorum de Latera. Sbroz. n. 21. & de his Pavin. l. c. n. 35. Item Vicarii Cardinalium in Ecclesiis eorum titulis subiectis, in quibus Cardinales habent jurisdictionem Episcopalem. Sbroz. n. 22.

3. Tertio sunt Vicarii Capitulorum sede vacante, de quibus infra.

4. Quarto sunt Vicarii administratorum Episcopatum sede vacante. Sbroz. loc. cit. n. 30. & q. 62. ubi, quod Administrator talis constituere debeat Vicarium, quia succedit in ordinaria jurisdictione Episcopi, & à pari procedunt Administrator talis, & Capitulum sede vacante.

5. Quintò sunt Vicarii Vicariorum Papæ, & vicariorum Episcopatum. Sbroz. n. 31.

6. Sextò sunt Conservatorum Vicarii. Sbroz. n. 32. & de his apud illum Baldus in l. aliquando. n. 5. ff. de officio Procons. Abb. in c. statutum. extra. de officio delegat.

7. Septimò Vicarii Archidiaconorum. Sbroz. n. 34. de quibus apud illum Gl. in Clem. & si principal. de rescript. v. Episcopi, qui in hisce partibus dicuntur Commissarii Archidiaconales.

8. Vicarii Archipresbyterorum, Plebanorum, & Sacristarum majorum, qui ad ministeria Ecclesiæ Vicarios constituunt. Sbroz. n. 36. de quibus apud illum Ferret. conf. 327. n. 3. Parisius. &c.

9. Nonò Vicarii Abbatum, qui habent usum mitræ, & baculi, & jurisdictionem in Ecclesiis, & locis Abbatiz subiectis. Sbroz. n. 39. & de his apud illum Paril. conf. 22. n. 19. in 4. Rebuff. in pr. benef. tit. de Vicar. Episc. n. 24. & 169. & alii.

10. Decimò Vicarii abbatissarum, Priorissarum habentium quodammodo jurisdictionem in subiectos. Sbroz. n. 42. & de his textus est in c. dilecta. Et ibi Abb. de majorit. & obedient. Pavin. loc. cit. pralud. 6. num. 22.

11. Undecimò Vicarii Ordinum Regularium, qui Generalatu vacante creari solent à Papa. Sbroz. n. 40. & 41. & de his apud illum sunt textus in clem. dudum. §. statimus de sepult. in clem. exivi, §. ceterum & ibi Cardin. de verb. signif. Mandol. loc. cit. n. 14. de quibus quoque vide Card. de Luc. de Regular. d. 9. num. 6.

12. Duodecimò Vicarii Provincialium Ministrorum, aliorumque Superiorum Regularium. Sbroz. cit. n. 40. & 42. denique Vicarii quoque plurium in

jure Civili reperiuntur. De quibus vide Sbroz. *loc. cit.* à num. 43.

Questio 7. Vicarius Episcopi quis proprie sit?

Respondeo quamvis, ut constat ex jam dictis, loquendo in genere is dici possit Vicarius Episcopi, qui gerit vices Episcopi, Sbroz. *l. 1. q. 2. n. 1.* quia tamen vel sic comprehenduntur & alii Vicarij Episcopales, qui jurisdictionem Episcopalem non habent, v. g. Archipresbyteri civitatenfes, non nisi in quibusdam ministeriis spiritualibus vices Episcopi gerentes. Sbroz. *n. 2. juncto n. 7.* Item ij, qui ad sola Pontificalia exercenda assumuntur, quique, ut Barbof. *Juris Ecclesiast. l. 1. c. 15 num. 7.* hodie suffraganei dicuntur, hinc, ut descriptio conveniat solis Vicariis Episcopi, de quibus nobis hic sermo & tractatus, nempe qui Vicarii sunt jurisdictionis, sic melius formabitur: Vicarius Episcopi est is, qui vices Episcopi gerit, exercendo jurisdictionem Episcopalem. Vel strictius adhuc, ut Sbroz. *num. 4.* ex Bartol. *in l. 1. in fine. ff. quis & quo Marant. de ord. judic. p. 4. dist. 5. n. 8.* Covar. *pract. qq. c. 4. n. 3.* & aliis, quos citat: qui gerit vices Episcopi in eodem cum Episcopo tribunali, utpote per quam descriptionem jam etiam excluduntur Archidiaconi, qui, etsi jurisdictionem ordinariam habent, non judicant tamen ex eodem cum Episcopo tribunali; quin & Vicarii foranei, qui solum jurisdictionem delegatam habent.

Questio 8. Quotuplex sit Vicarius Episcopi jam à nobis descriptus?

1. **R**espondeo primo: Vicarius Episcopi alius est Generalis seu Principalis (nulla enim inter Vicarium Generalem & Principalem est differentia, ut Sbroz. *l. 1. q. 29. n. 3. & seq.* citans *Glof. in Clem. 2. de rescrip. v. Foraneus. & ibidem Ancharam. col. 1. Cardin. n. 3. & 24. Innoc. n. 17. & seq.*) qui principaliter super eodem tribunali Episcopi vices gerit, cognoscendo causas omnes ad forum illud spectantes. Sbroz. *l. 1. q. 3. n. 26.* ita tamen, ut ad Vicariatum Generalem requiratur administratio in spiritualibus ei generaliter commissa quo ad omnia loca, seu totam Diocesim. Pirh. *loc. cit. num. 7.* si enim constitutus solum sic limitate, tantum pro ijs, qui in civitate Episcopali, seu in qua est sedes Episcopalis & Episcopi degunt, non potest censeri is esse Generalis, etsi sic appellaretur. Pirh. *loc. cit.* Laym. *ad c. Romana, de off. Vicar. in 6. Garc. p. 5. c. 8. n. 36.* Sbroz. *cit. q. 29. n. 1.* qui etiam dicit eum appellandum foraneum; uti id ipsum expresse ait C. de Luca *ad Trident. d. 4. n. 5.* ubi etiam ii, qui in ipsa civitate deputantur, foranei vel speciales Delegati dicuntur, quamvis Generalis titulus seu nuncupatio cum aliqua etiam Delegatione universitatis causarum ei tribuatur; quoniam erit quidem Vicarius Foraneus, sed cum aliqua majore praeogativa & jurisdictione, quam regulariter hujusmodi Vicarius comperat. Quia hoc ipso ita restrictus ad civitatem duntaxat non faciet idem Consistorium cum Episcopo. Sbroz. *loc. cit. n. 2.* citans *Glof. in cit. Clem. 2. de rescrip. v. Foraneus.* Item *Glof. in c. 2. de consuetud. in 6. v. Officialis. Innoc. in c. Romana. de off. ordini. in 6. Paris. conf. 89. num. 10 in 4. Rot. decis. 371. in nov.* Sed habebit jurisdictionem à jurisdictione Episcopali divisam, eamque delegatam, non absumilem jurisdictioni Vicariorum ruralium. Laym. Pirh. *locis cit.* consequenter jam esse non poterit Delegatus seu Judex Apostolicus (nisi forte aliunde habeat dignitatem, vel sit Canonicus Cathedralis,

Pirh. *loc. cit.*) Garc. Pirh. *locis cit.* neque expedire literas Apostolicas dispensationum, similisve directas Officiali seu Vicario v. g. Monasteriensi; utpote quae verba intelliguntur tantum de Officiali Principali & Generali. Garc. *loc. cit.* contra Flores de Mena. Hæc ipsa tamen declarat Sbroz. *cit. q. 29. à n. 7.* ut procedant, dum Vicarius constitutus esset limitate & expresse tantum pro civitate: si verò simpliciter constitutus esset (intellige pro civitate, absque expressa illa positiva limitatione & particula exclusiva tantum. Hanc enim mentem fuisse Sbrozii, patet ex rationibus, quibus suam declarationem probat) censendum tunc esse constitutum quoque in reliqua Diocesi, & per consequens dicendum esse Generalem; eò quòd cui commissa cura civitatis, dicatur commissa cura districtus. Pro quo postremo citat *L. secunda. §. Cum urbem. ff. de off. Praef. urbis. Abb. & Felin. in c. Rodulphus. de rescrip. n. 8. & specialiter, quòd concessa alicui civitate, intelligatur etiam concessa Diocesi. Pro quo citat Alexand. in addit. ad Barthol. in cit. l. 2. n. 3. Benedict. de Vald. in addit. ad Felin. cit. c. Rodulphus. n. 8. tit. 13. &c.* Et sic Vicarium Papae positum simpliciter in aliqua urbe dici quoque positum in ejus territorio, ait Sbroz. *n. 15.* firmari à Pavin. *de potest. capit. sed. vac. p. 2. princip. n. 16.* ac denique *n. 16.* tutius nihilominus esse ait, in litteris commissionis Vicariatus exprimere etiam (ut communiter solet) Diocesim. Pro quo citat Rebuff. *in pr. tit. forma Vicariatus Archiepiscopi.* quia forma talis commissionis Vicariatus attendenda, ut Cardin. in *Clem. 1. de off. Vicar. n. 17. & 18.* Et merito hanc cautionem addit Sbroz. cum dicta ab eo difficilius habere locum videantur, dum Diocesis ampla est, & præter urbem sedis Episcopalis plures alias civitates & oppida continet: facilius verò, dum Diocesis præter dictam urbem exiguum districtum & territorium continet. Certius videtur illud, quod tradit idem Sbroz. *l. 1. q. 30.* quòd constitutus in & pro Diocesi Vicarius censetur etiam constitutus pro dicta urbe Episcopali; quia concessa Diocesi, censetur etiam concessa urbs illa, & appellatione Diocesis veniat etiam urbs illa. Pro quo multos citat Authores, Deinde ad eundem Vicariatum generalem requirit, ut præfert ejus descriptio, ut omnes causae, quæ ad forum Ecclesiasticum, etiam externum pertinent, ipsi commissæ sint, licet nil obster, quo minus certum aliquod causarum genus alteri committi possit. Pirh. *cit. num. 27.* uti & quòd plura sibi reservare possit Episcopus. Alius verò Vicarius Episcopi est minus principalis, & Priori seu Generali subordinatus pro certo districtu Diocesis; vel etiam qui Consistorio Episcopali præest in certis tantum causis v. g. matrimonialibus. Qui esse nequit Delegatus Apostolicus, nisi aliunde, ut dictum, dignitatem habeat. Pirh. *locis citatis* citans Laym. *de jurisdiction. ordinar. conclus. 92.*

2. Respondeo secundo: Vicarius Generalis Episcopi alius est simpliciter Generalis, cui tam in spiritualibus quam temporalibus administratio commissa est. Alius Generalis secundum quid, nempe vel in spiritualibus tantum, vel temporalibus tantum. Pirh. *loc. cit.* Vicarius in spiritualibus tantum simpliciter Vicarius, vel etiam cum addito Vicarius in spiritualibus Generalis vocari solet, ut patet ex Trident. *sess. 13. c. 1. 2. 3. 4.* & ex Brevibus Apostolicis, cum aliqua committuntur Episcopis seu eorum Vicariis, vicarii in spiritualibus appellantur Generales, dicendo v. g. *Venerabili Episcopo Monasteriensi, seu dilecto Filio ejus Vicario in spiritualibus*

Generali. Garc. p. 5. c. 8. n. 122. & 123. citans Marchesan. de commissis. p. 2. c. 6. de commiss. appellat. n. 38. Sauch. de matrim. l. 3. d. 29. num. 11. Paris. de resign. l. 8. q. 7. num. 187. Pirh. loc. cit. Sbroz. l. 1. q. 25. num. 4. contra plures, quos citat *ibidem* n. 1. Et sic commissi Vicario seu Officiali simpliciter poterunt per Vicarium in spiritualibus generalem expediri, licet non sit Vicarius in temporalibus. Garc. l. c. num. 24. Vicarius verò in temporalibus tantum appellatur Oeconomus Pirh. l. c. & non solet appellari Vicarius generalis. Pirh. *ibidem*. Sbroz. loc. cit. q. 26. num. 1. citans Rebuff. in pr. benef. tit. de Vicar. Episc. & in form. Vicar. Archiepisc. num. 16. Melill. de precedent. Vicar. c. 1. num. 5. Sed neq; Vicarius hic in temporalibus tantum esse potest delegatus Apostolicus, nisi forte aliunde (ut dictum aliquoties) obtineat dignitatem. Pirh. l. c. Neq; his obstant, quæ subjungit Sbroz. cit. q. 26. n. 2. quòd cum Generalitas Episcopalis jurisdictionis spiritualia & temporalia comprehendat, Vicarius in una specie tantum constitutus non erit generalis, cum aliam speciem non comprehendat; inde sequitur quidem, quòd neuter vicariorum, quorum unus tantum est in spiritualibus, alter tantum in temporalibus Vicarius, dici possit simpliciter & sine addito generalis, nihil tamen vetat, ut ipse Sbroz. declarat num. 3. & 4. quominus uterque sit generalis restrictim ad propriam suam jurisdictionem; cum duæ dentur in jurisdictione Episcopali generalitates, una respiciens & comprehendens omnia temporalia, alia comprehendens omnia spiritualia. Quòd minus autem Vicarius constitutus ad omnia temporalia tantum dicatur simpliciter Vicarius, aut Vicarius generalis, aut cum addito Vicarius generalis in temporalibus, sicut dictum de Vicario in spiritualibus tantum, nil obstat, nisi usus & praxis, quæ in uno sic obtinet, non in alio. Quamvis & hanc rationem det Pirh. loc. cit. quòd spiritualia sunt digniora temporalibus.

Questio 9. Appellatione Vicarii, & Vicario simpliciter constituto quis Vicarius veniat?

Respondeo ad primum: Appellatione Vicarii venit generalis. Sbroz. l. 1. q. 48. num. 6. citans Felin. & Decium, & hanc addens rationem, quòd Vicarius regulariter omnia possit, quæ Episcopus; Vicarius autem specialis non possit hæc omnia, adeoque non venit nomine Vicarii simpliciter prolo.

2. Respond. ad secundum: Constituto uno Vicario simpliciter, hoc est, absque expressione spiritualitatis & temporalitatis (taliter enim constituti dicuntur Vicarii constituti simpliciter. Sbroz. l. 1. q. 9.) censetur constitutus Vicarius generalis in spiritualibus. Sbroz. l. 1. q. 27. num. 1. citans Diaz. in pract. crimin. canon. c. 3. num. 3. Federic. de Senis q. 302. num. 4. vers. ex verbis. Probatque hoc ipsum à simili, nempe quòd mandatum jurisdictionis sit simile mandato procurationis, juxta L. & quia. ff. de jurisdic. omni. judic. & Abb. cons. 87. n. 2. in 1. Innoc. in c. suscitata. de restitution. in integ. quos citat. At, ubi mentio fit de procuratore, intelligatur de illo, cui universa negotia mandata sunt. Pro quo citat L. adiles. §. procuratoris. ff. de adil. edict. Bald. in l. fin. c. de adil. act. & c. petito. de procurat. ubi cononistæ. Adeoque per consequens, quando Vicarius erit simpliciter constitutus, dicetur constitutus generalis in spiritualibus, tanquam illi universa negotia spiritualia censeantur mandata, ea ratione, quia spiritualia digniora sunt temporalibus, & digniora censeantur

P. Lauren. Vicarius Episc.

in dubio demandata juxta Gl. in Clem. 2. v. principal. de rescript. & in c. quoniam. Abb. v. substitutum. de offic. delegat. contrarium his sentiente Azor. Inst. mor. p. 2. l. 3. c. 46. q. 1. §. dicitur in spiritualibus. Ubi: quòd si concederetur alicui facultas administrandi simpliciter, vel si generalis simpliciter Vicarius crearetur, & non exprimeretur in spiritualibus & temporalibus, respondeo non esse Vicarium generalem; quia exprimi debet in spiritualibus & temporalibus. Eadem ferè habet loc. cit. c. 43. q. 7. Verum facile ad hoc respondetur, ad summum non fore generalem simpliciter & sine addito.

Questio 10. Vicarius in particulari oppido constitutus independens à generali constituto in civitate & diocesi. an & ipse sit generalis, & dicatur generalis, saltem respectu illius loci, pro quo constitutus?

Respondeo negativè: Ventrigl. Tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 3. citans Campanil. divers. jur. can. rubric. rubric. II. c. 23. num. 150. qui volunt potius censendum foraneum, & proinde ab eo ad instar foranei dari appellationem ad Episcopum; quòd secus dicendum, si esset Vicarius generalis; ab eo enim non ad Episcopum, sed ad Metropolitanum daretur appellatio. Sequitur ex dictis à nobis supra, ubi ad Vicarium generalem requisivimus, ut commissi ei administratio quòd ad omnia loca diocesis, seu quòd ad totam diocesin.

Questio 11. Vicarius foraneus quis proprie sit, & nun sit proprie Vicarius Episcopi?

1. Respondeo ad primum: Vicarius foraneus (quem etiam pedaneum vocat Gonz. ad Reg. 8. Cancell. gl. 5. §. 3. num. 9. vel etiam ruralem vocant alii apud Sbroz. l. 1. q. 20. num. 2.) est, qui ab Episcopo in certa diocesis parte, vel ad certos actus deputatur. Sbroz. l. 1. q. 13. num. 1. citans Covarr. qq. pract. c. 4. num. 8. Gl. in Clem. 2. de rescript. v. foraneo. & ibi Anchar. Cardin. & c. Proinde dicitur foraneus, vel quia extra fores seu civitatem, in qua Episcopus residet, constituitur; vel potius, quia forum & judicium non generale, sed speciale tenet, v. g. constitutus pro oppido vel oppidis aliquot. Castropal. tr. 13. d. 2. p. 30. n. 1.

2. Respondeo ad secundum: multum in hoc videtur esse questionis de nomine, num talis Vicarius dicendus proprie & in rigore Vicarius Episcopi. Affirmant id ipsum apud Sbroz. Gl. in Clem. 2. de rescript. v. foraneos. dicens hujusmodi Officialem gerere vices Episcopi in illa parte diocesis, in qua constitutus, ergo est Vicarius à vice quam gerit. Item Abb. in c. causam. il. primo. num. 7. Felin. num. 8. de off. delegat. Bertach. de Episc. p. 8. l. 4. tit. de Vicar. Ep. num. 17. Sylv. in sum. v. Vicar. & alii apud Sbroz. loc. cit. qui etiam hos Vicarios appellant generales, quando sunt ab Episcopis delegati ad universitatem causarum certi loci. Contrarium tenent Bartol. in l. 1. ff. quis & à quo. Marant. de ordin. judic. p. 4. dist. 5. num. 8. Alex. consil. 12. num. 2. in 6. Covar. pract. qq. c. 4. num. 8. plures alii apud Sbroz. loc. cit. num. 3. illis consentientem.

A 3

Secun-

Secundum quos auctores ille non est propriè appellandus Vicarius, qui non gerit vices Episcopi in eodem loco ac tribunali, quo ipse Ordinarius, sed est delegatus. Adeoque licet tales Officiales foranei gerant vices Episcopi in eà parte Diœcesis, seu in illis actibus, in quibus fuerunt constituti, quia tamen gerunt illas vices non nisi delegati, non erunt propriè Vicarii. Ampliatque hoc ipsum Sbroz. n. 6. ut adhuc verè & propriè Vicarii non sint, etsi Episcopus seu ejus Vicarius generalis diceret: facio vos Vicarios in illa parte Diœcesis. Dicendos nihilominus illos largo modo Vicarios Episcopi, cum gerant largo quodam modo vices Episcopi, ait Sbroz. n. 10. quin & (intellige similiter largo modo) dicendos esse Vicarios generales secundum generalitatem causarum vel actuum illis commissorum, ait num. 11. de cetero esse illos & dici non nisi delegatos ad universitatem causarum (qualis dicitur omnis, cui omnes causæ alicujus territorij committuntur. Sbroz. l. 1. q. 22. num. 1. secundum Gl. in l. 4. ff. quis & à quo. Felin. in c. causam matrimonii num. 7. de off. delegat.) vel delegatos ad certum genus causarum [qualis dicitur ille, qui est constitutus ad omnes causas certæ speciei, puta fidei commissi, feudi, vel versantes inter Titium & Cajum. Sbroz. l. c. n. 3.] ait item Sbroz. l. c. à num. 7. Item C. de Luca ad Trident. D. 4. num. 5. ubi: qui pro aliis Diœcesis partibus deputantur, foranei vel speciales delegati dicuntur, quamvis generalis titulus seu nuncupatio, etiam cum aliqua delegatione universitatis causarum ei tribuatur; quoniam erit quidem Vicarius foraneus, sed cum aliqua majore prerogativa & jurisdictione, quam regulariter hujusmodi Vicarius competat.

Quæstio 12. In quo talis Vicarius foraneus differat à Vicario Generali?

Respondeo: Differentiæ inter utrumque, ut fere jam insinuatam, sunt sequentes: Prima, quod Vicarius generalis seu principalis Episcopi sit Ordinarius. Sbroz. l. 1. q. 23. num. 5. citans c. 2. de appellat. in 6. gloss. in c. 1. ordinariam de off. vicar. in 6. & ibid. Host. num. 2. Archid. in c. 2. de consuetud. in 6. Abb. in c. decernimus. num. 12. de judic. Covar. l. 3. var. resol. c. 20. n. 4. & alios plures: ordinariamque habeat jurisdictionem. Azor. p. 2. l. 3. c. 45. q. 15. in fine. Castrop. tr. 13. d. 2. p. 30. n. 1. censeatur item una eademque persona cum Episcopo, faciat idem cum eo auditorium & consistorium. Sbroz. loc. cit. num. 7. juxta c. Romana. de appellat. in 6. & c. 2. de consuetud. in 6. Idemque sit tribunal Vicarii generalis & Episcopi, & hinc à Vicario ad Episcopum non datur appellatio tanquam ab eodem ad seipsum. Engels. ad Tit. 28. de off. Vicar. num. 6. Sbroz. citans Rebuff. in pr. tit. de Vicar. Episc. num. 6. Bertachi. tr. de Episc. tit. de Vicar. Episcopi num. 17. & plures alios juxta cit. c. Romana. E contra Vicarius foraneus non est Ordinarius, sed delegatus. Sbroz. loc. cit. n. 6. & solum jurisdictionem commissam seu delegatam habet. Azor. Castrop. & c. habet separatam tribunal, & ideo ab eo ad Episcopum (aut ad ejus Vicarium generale, ut expressè Sbroz. cit. q. 23. n. 9.) appellatur. Sbroz. ibid. n. 8. citatis pluribus. Azor loc. cit. Engels cit. n. 6. qui etiam addit, sic usu quoque receptum, ut ab Archidiaconi ad Episcopum appelletur, & hinc eos rectè Vicarii foraneis annumerari. Item n. 7. tradit, in quibus casibus appelletur à Vicario generali ad Episcopum, quem vide. Unde jam etiam ex hoc capite differt Vicarius generalis à Judice delegato ad universitatem causarum, utpote qui di-

versum tribunal habuit, à quo ad Episcopum datur appellatio. Azor loc. cit. q. 12.

2. Secunda, quod Vicarius generalis sit in dignitate, & hinc habilis, ut sit delegatus & executor causarum Papalium. Engels loc. cit. n. 5. Azor cit. q. 15. Secus est de Vicario foraneo, cum dignitas sit administratio cum jurisdictione & præcedentia, qualis singularis præcedentia non competat Vicario foraneo, adeo, ut nequidem Præpositos ecclesiarum collegiarum præcedat, nisi forte de consuetudine pro dignitate habeatur. Engels cit. num. 5.

Quæstio 13. In quo Vicarius generalis differat à delegato ad universitatem causarum?

Respondeo: Differt in eo, quod Vicarius censeatur idem Tribunal cum Episcopo, quod non convenit delegato, utpote à quo datur appellatio ad Episcopum. Azor. p. 2. l. 3. c. 45. n. 12.

Quæstio 14. Vicarius generalis Episcopi qualiter differat à Suffraganeo?

Respondeo, Suffraganei alii sunt & dicuntur Rhodiædum tales, qui in Episcopali ordine constituti, & actu carentes propriâ Diœcesi assumuntur ab Episcopo diœcesano tanquam Coadjutores & Vicarii ad exercenda in ejus Diœcesi pontificalia. Barbol. Juris Eccles. l. 1. c. 15. n. 7. & ab his differre Vicarium generalem, vel ex hoc ipso patet, quod hi eo ipso jurisdictionem non ordinariam neque delegatam ullam habeant, sed solum exercendi ibidem Pontificalia, quæ potestas non est jurisdictionis. Laym. in c. quoniam. de off. judic. ordinari. num. 2.

2. Dantur & alii Suffraganei viciniùs accedentes ad rationem Vicariorum generalium; dum etsi in una civitate aut Diœcesi regulariter plures esse nequeant Episcopi, ne una sponsa duos viros, unum corpus duo capita habeat C. de Luca ad Trident. d. 14. n. 22. nil tamen obstat, quò minus dum in una Diœcesi (idem est de amplis quibusdam civitatibus) vigent diversi ritus v. g. latinus & græcus, duo sint Episcopi, unus pro ritu latino, alter pro græco, ita ut duæ illæ personæ materiales pro meliøre administratione Ecclesiæ habeant utrumque ritum efforment unam personam formalem seu intellectualem, sicut plures Ecclesiæ materiales faciativo quodam jure concurrere possunt ad efformandam unicum Cathedralæ sine unitatis præjudicio: vel ut unus revera sit Episcopus & Ecclesiæ sponsus, ille scilicet ritus latini, alter verò adjutoris ac Vicarii potius partes gerat, sicut multi qualificati Præfules in Germania retinent pro Vicariis personas in Episcopali ordine constitutas, præsertim Episcopos naturales. C. de Luca cit. n. 22. & 23. sic enim disponitur in Concilio Lateranensi sub Innoc. III. & de hoc est cit. c. quoniam. de off. jud. ordinari. ut ob dictam causam, populorum nimirum diversarum linguarum ac rituum in eadem civitate aut Diœcesi degentium catholicum Præfulem tanquam Vicarium sibi subiectum constituere possit. Atque talis Suffraganeus seu Vicarius Episcopus secundum Gloss. communiter receptam, V. Vicarium. habet jurisdictionem in Canone ordinariam ac perpetuam Episcopo subordinatam, quemadmodum habent Archidiaconi. In quo jam plurimum differt à Vicario generali, utpote qui jurisdictionem eandem cum Episcopo habet. Laym. loc. cit. ubi

ubi etiam addit: ad Sedem Apostolicam pertinebit examinare, num ob aliam similem necessitatis causam opus sit Episcopo perpetuum Vicarium ac Coepiscopum in jurisdictione exercenda subordinatum adjungere; cum id a jure communi exorbitans, & non nisi dispensative permitti possit, ut notat Gl. in cit. c. quoniam. v. necessitas.

Questio 15. Qualiter Vicarius generalis differat à Coadjutore Episcopi?

Respondeo: Cum Coadjutor dicatur proprie is, qui Episcopo infirmo, vel senio confecto, aut iniuquo Administratori adjungitur, ut in officio & administratione coadjuvet. Barbof. *Juris Eccl.* l. 1. c. 15. n. 6. juxta c. 1. de Cler. agrat. in decretal. & in 6. & c. grandi. de suppl. negl. vralator. in 6. patet, differre ab illo Vicarium generalem in plurimis.

Questio 16. Qualiter Vicarius generalis Episcopi differat ab Archidiacono?

1. Respondeo: Tametsi Archidiaconus quoque de jure communi in quibusdam conveniat, Barbof. *loc. cit.* n. 50. differt tamen ab eo Vicarius generalis in tribus potissimum. Primò, quod ab Archidiacono ad Episcopum appelletur, Barbof. *loc. cit.* juxta c. Romana. de appellat. Sicut & à sententia Vicarii foranei & alterius inferioris. A Vicario generali verò non nisi ad Episcopum superiorem. Laym. in c. ut Archidiaconus. de off. Archid. nisi forte consuetudo habeat aliud, ut ait Barbof. *loc. cit.* Verùm hæc differentia fundatur in ea, quòd Vicarius non solum ordinariam, sed eandem cum Episcopo jurisdictionem, seu idem tribunal habeat; secus ac contingit in Archidiacono, qui etsi habeat ordinariam, non tamen eandem jurisdictionem cum Episcopo.

2. Secundò, quod officium Archidiaconi non expiret per mortem Episcopi; secus sit de officio Vicarii, nisi, ut addit Barbof. esset constitutus cum consensu Capituli. Hæc quoque differentia fundatur in alia, nempe, quod Archidiaconus non ab homine, sed à jure constitutus sit; & jurisdictionem suam habeat, dum ipso jure est Vicarius Episcopi; cum officium vicariatus ejus dignitati annexum sit, ideoque ei auferri non potest, & sic sit Vicarius natus, intitulus perpetuus. Vicarius verò sit Vicarius factus (nempe ab Episcopo juxta auctoritatem & institutionem Canonum) non intitulus, ac temporalis, & pro libitu amovibilis. Laym. *loc. cit.* ubi etiam ex Hostiens. qualiter jurisdictione ordinaria Archidiaconi proveniat directè à lege, indirectè ab homine v. g. ab Episcopo constituente Archidiaconum. Jurisdictione verò ordinaria Vicarii generalis directè ab homine, nempe Episcopo create Vicarium, indirectè à lege dante auctoritate instituendi Vicarium. De quo plura infra, ubi de Archidiacono.

3. Tertio, quod Archidiaconus post Vicarium cum cæteris dignitatibus & Canonicis sedet; Vicarius verò generalis omnibus post Episcopum præferatur. Barbof. verum, ut vides, differentia hæc extrinseca est.

Questio 17. Qualiter Vicarius generalis differat ab Officiali?

1. Respondeo primò: Vicarius generalis & Officialis (intellige principalis) idem significant, & in effectu nulla inter eos nisi in nomine ver-

satur differentia. Barbof. *loc. cit.* n. 12. citans Rimin. in rubric. de off. Vicar. num. 113. Covar. l. 3. var. c. 20. n. 46. Mandos. in reg. 14. cancell. q. 6. n. 16. Menoch. *conf.* 51. num. 38. Item Pirh. *ad tit. de off. Vicar.* n. 26. Pignat. *to. 6. consult.* 6. n. 7. Laym. in c. Romana. de off. Vic. in 6. n. 3. citans Sylv. v. Vic. Sanch. de matrim. l. 3. dz. 9. n. 11. Sbroz. de off. Vicar. l. 4. q. 7. uti id colligitur ex Trident. *sess.* 24. c. 16. Dixi ab Officiali principali; nam quandoque duo sunt in Diocesi Officiales, unus principalis, qui generatim vices Episcopi gerit, saltem in spiritualibus, alter verò Officialis minus principalis & priori subordinatus, vel qui Consistorio Episcopi præest in certis tantum causis, v. g. in matrimonialibus, decimalibus, &c. Pirh. *cit.* num. 7. Et patet, hunc Officiale minus principalem, etsi simpliciter quoque dicatur Officialis, non esse eundem cum Vicario generali; quia ei subordinatus est, ejusque jurisdictione delegata. Et de hoc Officiali minus principali loqui videntur auctores apud Sbroz. l. 1. q. 7. n. 1. & seq. cententes esse differentiam inter Officiale & Vicarium, & adducentes pro hoc varios textus, quos lege ibidem.

2. Respondeo Secundò. Tametsi igitur Officialis principalis Episcopi & Vicarius generalis idem sint, ex usu tamen & consuetudine tam Datarie quam Cancellarie Apostolicæ literæ Sedis Apostolicæ (quæ semper committuntur Vicariis Episcoporum, sive beneficiales sint, sive dispensationum matrimonialium, sive continentibus mandatum aliquod aliud ad gratiam. Rosa. *loc. paulò post citand.*) si ad regiones ultra montanas (puta ad Hispaniam, Galliam, Germaniam, Angliam, Poloniam, Africam, &c.) dirigantur, semper inscribuntur Officiali, sive adhibetur terminus Officialis v. g. dilecto filio venerabilis Fratris nostri Episcopi Monasteriensis Officiali; vel simpliciter: Dilecto filio Officiali Monasteriensis. Literæ verò destinatæ ad regiones Cismontanas v. g. (ut expressè Barbof. & Sbroz. loco paulò post citand.) ad Italiam, Ungariam, Dalmatiam, Albaniam, Sclavoniam, Cyprum, Cretam & partes Orientales, item Siciliam, Corficam, Sardiniam, &c. destinantur, inscribuntur Vicario generali. v. g. Dilecto filio Vicario venerabilis Fratris nostri Episcopi Bononiensis in spiritualibus Generali, &c. Barbof. Pirh. *locis cit.* Laym. in c. statutum. de rescrip. in 6. n. 2. Rosa de Executorib. liter. Apost. p. 1. c. 3. n. 22. Sbroz. l. 1. q. 2. n. 10. citans Gemin. in c. fin. de off. Vic. in 6. n. 5. Mandos. *ad reg.* 14. cancell. q. 6. n. 8. ex quo eodem Mandosio subjungit Sbroz. quod ista sit forma inscribendi literas, quæ prætermittit literæ seu Bullæ non careant suspitione falsitatis, uti pro hoc citat Cuchum institut. *Juris can. de Vicar. tit.* 8. num. 5. l. 2. Alphons. Carmon. *tr. de incompat. benef.* p. 1. c. 15. n. 1. Sic itaque apud nos termino Officialis intelligitur Officialis principalis, cui videlicet jurisdictione Episcopalis generatim tam quo ad causas, quam quo ad loca Diocesis commissa est, qui apud nos, ut dictum, Vicarius in spiritualibus generalis appellari solet. Laym. *loc. cit.* Quod si verò in Diocesi aliqua duo sunt Officiales æque principales, seu duo Vicarii generales concurrentes in ordinaria Episcopali sibi commissa jurisdictione, commissiones Apostolicæ inscriptæ Officiali utrique ex illis delegari possunt. Laym. *ibidem* juxta Gl. marginal. *recept. v. principalis in Clem. 2. de rescrip.* Si verò plures sint Officiales Episcopi sive Vicarii, unus in temporalibus, alter in spiritualibus, vel unus in certa parte Diocesis, aut quò ad certas causas; aliter generatim, tunc is solus tanquam principalis li-

teras Apostolicas, quæ Officiali inscribuntur, accipiet. Laym. l. c. citans Gl. in cit. Clem. v. principali. & v. foraneo. Sbroz. l. 2. q. 29. Garc. de benef. p. 5. c. 8. n. 36. & 120.

Questio 18. Quibus præterea nominibus veniat Vicarius generalis?

Respondeo: Imprimis venit nomine Ordinarii. Rosa loc. cit. num. 21. ubi: Ordinarii nomine pro certo tenendum est, quod venit Episcopus ac ejus Vicarius seu Officialis generalis. Laym. in c. cum in generali. de off. Vicar. in 6. n. 9. Sbroz. l. 1. q. 2. n. 16. Paris. de resign. l. 3. q. 11. num. 22. citans quam plurimos alios. Item intelligi quandoque debet nomine Episcopi & diocesani, ut in casu Trident. Sess. 23. c. 15. ubi de approbatione Confessariorum (quam à Vicario etiam fieri posse, probabiliter docet Suarez. Tom. 4. d. 28. sect. 7.) Laym. loc. cit. & in casu Trident. Sess. 25. c. 3. ubi agitur de excommunicatione intentari solita ad inventorum restitutionem faciendam, ita ut licet dicatur: & à solis Episcopis promulganda: eo tamen nomine etiam comprehendatur Vicarius, ut docent Sanch. de matrim. l. 3. d. 29. num. 16. Garc. de benef. p. 5. c. 8. num. 95. apud Laym. loc. cit. Item dicitur quandoque Comissarius. Sbroz. l. c. n. 11. citans Pavin. de pot. Capit. Sed. vac. p. 2. q. 10. in princip. Mandos. ad Reg. 14. Cancell. q. 6. num. 10. Item dicitur quandoque Vicedominus. Sbroz. l. c. n. 21. citans Abb. in c. 2. num. 3. ne Pralat. vices suas. Speculator. l. 1. tit. de Vicedom. &c. Item locum tenens. Sbroz. loc. cit. num. 19. citans Federic. de Senis. Conf. 302. num. 1. in fine. Covar. l. 4. variat. resolut. c. 20. num. 4. &c. Item procurator Episcopi. Sbroz. l. c. num. 17. citans c. petitio. de Procurator. & ibi DD. Gemin. in c. licet. de off. Vicar. in 6. num. 12. Plura alia nomina, quibus veniat Vicarius, vide apud eundem Sbroz. cit. q. 2. ubi etiam num. 23. ait, omnia hæc nomina, Ordinarius, Deputatus, Commissarius, Missus, Dominicus, Visitator & Suffectus, Substitutus, Procurator Episcopi, Oeconomus, Vicegerens, locum tenens, Vicedominus, dum de vicario Episcopi dicuntur, esse Synonyma juxta Jo. And. Rebuff. Diaz. Pazon. &c. idemque fusè probat l. 1. q. 7. a. n. 7.

Questio 19. Sub nomine generalis Vicarii Episcopi quinam veniant præter Vicarium propriè ac specialiter talem?

Respondeo: Venit imprimis Capitulum Sede vacante. Sbroz. l. 1. q. 3. num. 14. Tametsi enim illud propriè non dicatur Vicarius Episcopi, sed potius successor Episcopi, eadè inque cum eo persona. Sbroz. l. 1. q. 15. num. 4. juxta dicenda à nobis aliàs, inter Vicarios tamen Episcoporum numerandum est. Sbroz. cit. q. 15. num. 1. Numerantur quoque inter Vicarios Episcoporum eorum Coadjutores, utpote qui in pluribus eorum morbo ac senio impeditorum vices gerunt. Barbof. juris Eccles. l. 1. c. 15. num. 1. juncto. num. 6. Item Episcopi plerumque titulares hodie dum dicti suffraganei ab iis assumpti, ut vices eorum gerant in exercendis pontificalibus. Item Archidiaconi, qui à jure constituti, Vicarii nati Episcoporum dicuntur. Sbroz. cit. q. 3. à num. 15. Item Archipresbyteri Civitatenfes, qui quoque Vicarii nati Episcoporum dicuntur quò ad spiritualia quædam ministeria, de quibus in tit. de off. Archipresb. Sbroz. cit. q. 3. num. 18. Ac denique sunt Chorepiscopi: hi enim olim erant quasi suffraganei & Vicarii simul Episcoporum, quibus scilicet plurima cum Episco-

pis ministeriorum communis erat dispensatio. Barbof. loc. cit. num. 1. ubi, uti & c. 16. per totum. eorum, quod olim gerebant, munus & diversas species explicat.

PARAGRAPHUS II.

De constitutione, seu creatione Vicarii.

Questio 20. An & qualiter Vicarius generalis constituatur ab Episcopo?

Respondeo: Præter ea, quæ dicta sunt, quòd Vicarii quidam constituantur à lege, alii ab homine seu hominis factò, & inter hos sic Vicarius generalis Episcopi, de quo hic, constituitur seu deputatur hic Vicarius hodie dum ab Episcopo, & quidem solo, sine requisitione consensûs aut consilii Capituli. Barbof. cit. c. 15. num. 15. Sbroz. l. 1. q. 54. num. 1. Pirh. ad tit. de offic. Vicar. num. 28. Pax Jord. l. 12. tit. 1. num. 22. Azor. Instit. mor. p. 2. l. 3. c. 6. & c. 43. q. 2. citans Hostiens. in sum. tit. de off. Vicar. §. in quibus. vers. sed nunquid. Abb. in c. tua nobis. tit. eod. num. 4. Pavin. tr. de pot. cap. sed. vac. p. 2. q. 10. Rebuff. pr. benef. tit. de Vicar. Episc. num. 1. Approbaturque id ipsum consuetudine recepta, quæ in hoc servanda est. Azor. cit. c. 6. Pirh. l. c. Sbroz. l. c. num. 2. citans Bertach. tr. de Episc. p. 7. c. 10. Rebuff. ubi ante. Cuchum. Instit. juris can. tit. 8. de Vicar. Episc. num. 36. l. 2. Bero conf. 23. num. 4. vol. 1. Dixi hodie dum; quia olim necesse erat adhiberi consensum Capituli in creatione Vicarii Episcopi, ut satis indicat Sbroz. l. 2. q. 55. num. 11. ubi ait: Vicarius Episcopi non fit à solo Episcopo, sed cum consensu & auctoritate Capituli, & sic ab universitate, quæ in Capitulo & Episcopo consistit. Nec dicatur, quòd Vicarius Episcopi à solo Episcopo fiat c. 1. cum gl. ne Pralat. vices suas. & c. 2. de off. Vicar. in 6. quia, ut inquit Bero, per illa jura non excluditur Capitulum, à quo Vicarius de jure fieri dicitur. Vel responderetur secundum Bero, quòd illa jura loquantur de consuetudine, secundum quam hodie Episcopi adversus Capitula omnia jura, quæ ei competeant, usurparunt. Ut dicitur in c. ea noscitur. de his, que sunt à Pralat. sine consensu capit. Quæ consuetudine, ut per Sbroz. sic stante, hodie Episcopus non dat jurisdictionem Vicario, sed consuetudo, cujus auctoritate hodie solus Episcopus Vicarium facit, & ideo Vicarius olim à Capitulo & Episcopo, & sic ab universitate, & hodie à consuetudine habet jurisdictionem, & sic dicitur habere ordinariam.

Questio 21. An tam parvarum quàm magnarum urbium & diocesum Episcopi constituere sibi possint Vicarium generalem?

Respondeo affirmativè: nam præter Vicarios natos seu nativos Episcopi à catione deputatos (quales sunt Archidiaconi & Archipresbyteri) facultas constituendi Vicarium generalem conceditur simpliciter Episcopo, ut patet ex tit. de off. Vicar. in 6. Pax Jord. l. c. citans Rebuff. in pr. tit. de Vicar. Episc. Scacciam de judic. l. 1. c. 12. n. 12.